

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.

Szerkesztői szállás és kiadóhivatal, Hidutca 32. sz.

HIRDETÉSI DIJ:

Árszabály szerint.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyesületi törekvések a vidéki társadalomban.

II.

A vidéki társadalmi élet egyik legjelentékenyebb mozgató erejét képezik, csak például hozzuk fel, mert éppen a philanthropizmus magasatos tényeiről szoltunk, — a tűzoltó-egyesületek. Ez egyesületnek kettős hivatásuk és feladatuk van. Az egyik a nemesebb; a vagyonmentés. A másik, mely azonban cseppet sem áll mögötte tulajdonképeni rendeltetésének, az, hogy a társadalomban az osztályok között keletkező válaszfalat teljesen ledöntse, s a társadalmi ellentéteket kiegyenlítse. Mint demokratikus alapon nyugvó intézmény hivatva van arra, hogy a társadalmi osztályoknak egymáshoz való közeledését előmozdítsa.

S ha az egyesületi törekvések tág mezején tovább tekintve felemlítjük még a sport-egyesületek különböző nemeit a torna-egyesületeket, athletikai klubokat, kérekpározó egyleteket, csónakázó társulatokat, melyeknek egyikével, vagy másikával bizonyára bármely vidéki városban is találkozunk, akkor be kell ismernünk azt, hogy a régi elvet: „ép testben ép lélek“, a megvalósításához vezetendő, mindenütt s mindent elkövetnek arra nézve, hogy nemzetünk az elsatnyulás ellen megóvassék.

De nem akarva sok mindennel előhozakodni, még csak a kaszinókat, társas- és olvasóköroket hozzuk fel, melyek kiválsólag arra vannak hivatva, hogy a vidéki társadalmat alapjában szabályozzák és sok tekintetben irányt szabjanak polgáraink tevékenységének.

A hivatása magaslatán álló kaszinónak, vagy bármely néven nevezendő társas körnek mindig kell annyi erkölcsi tekintélyvel birnia, hogy irányt szabjon a kebelébe tartozó testületi tagok tevékenységének, s ezek által közvetve az összes lakosság tevékenységének is, nyilvánuljon ez akár társadalmi, akár bármely más irányban. Ha az ily társas kör nem tudja e hatást előidézni, akkor nem életképes, s intező férfiai csak hagyják el azt a helyet melyre őket a közbizalom emelte, de a melyre gyámoltalanságuk által méltatlanokká váltak. Az általunk felhozottakból csak azt akartuk lekövetkeztetni, hogy oly helyeken, hol az egyesületi törekvés ily tág irányban, s ily kiterjedt mezőkön mozog, ott a társadalmi haladás elmaradhatatlan; s minthogy pedig vidéki városaink legnagyobb részében, s talán mindenütt, hasonló jelenségekkel találkozunk, bátran elmondhatjuk azt, hogy a vidéki társadalom mozgató erőt az elősorolt különböző egyesületek képezik.

Évtizedekkel ezelőtt az egyesületi törekvések legnagyobb része ismeretlen volt előttünk. Akkor a vidéki társadalom látkető erőt csak egyesek képezték, most a legtekintélyesebb egyesületek alkotják. Akkor csak egy-két egyén tett a társadalomért valamit, most egyesült erővel mindannyian oda működünk, hogy emeljük azt s tekintélyessé tegyük.

A vidéki társadalmat ma az egyesületek alkotják s képezik. Mennél több virágzó egyesülete és társulata van valamely vidéki városnak, annál élénkebb annak társadalmá, annál inkább mondhatjuk azt, hogy ott az élet kellemesebben tölthető.

Mi az egyesületek számából azok virágzó, vagy tengő állapotából vonjuk le következtetéseinket valamely város társadalmi életére, s társadalmi egyedeinek sikeres, vagy sikertelen működésére. S mert úgy tudjuk, hogy az egyesületi szellem vidéki városainkban mindinkább terjedőben van, bátran merjük hangoztatni azt, hogy a vidéki társadalom, s az igazi vidéki társadalmi élet valójában csak napjainkban van kifejlődve, s a mult évtizedek vidéki társas élete még embrióját is alig képezheti a mai kifejlett vidéki társadalmi életnek.

Corydon.

MEGYEI DOLGOK.

Gr. Bethlen Miklós.

III.

Ezután vissza vonult a közügyektől, s ez volt szerencsése, hogy Béli Pál sorsától megmenekedett. De Telekitől ezután sem lehetett csendességben, ok volt reá, mint fennebb mondva volt az országos dolgokban kifejtett önálló viselkedése, és az, hogy járai, sárdi, ujlaki jószágait Telekitől perrel nyerte meg.

De nem sokáig nélkülözték, mert már 1682-ben a magyar honba kimenő erdélyi hadak főgenerálisává tették, s azután az országtanácsban folyton részt vett.

1685. december 3-án elhalt szelid lelkű neje Osdolai Kun Ilona. A következő év február 10-én második házasságra lépett Rédei Juliával.

Ezen időben a török szerencsése már leáldozó félben volt. Teleki mint nagy államférfi felfogta a helyzetet, s titkon egyezkedni kezdett. Német biztosok jöttek-mentek. Erdély tervszerű megszállása megkezdett. Scherfenberg tábornok

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA.

A milliósos.

— Kettős historia. —

(7) Zschokkétől — fordítja b-y.

Jobb kilátás.

A brit, a mint honi nyelvét halotta, barátságos meglepetéssel tekintett fel, igen lekötelezőleg felelt aztán megint vissza esett előbbi hallgatagságába. Olykor-olykor kémlelő pilantásokkal tekinget vala Kázmérra. Ebéd után kezét szorit vele s mondá: „Szabad kérem egy pillanatig egy szóra?“

Kázmér szobájába vezeté! S Dunkán ur így szól: „Ne csudálkozzék ön az én nyomott hangulatomon. Nincs pénzem. Váltómban egy kis tévedés van. Amsterdamba kell mennem s adosságomat e vendéglőben nem fizethetem ki. Utazó kocsimat nem adhatom el. — Nem tud ön nekem 100 aranyat kölcsön adni? Lehető leghamarabb megadom kamatostul.“

Kázmér megilletődött. Nagyon természetes. Végre így szól: „épen annyi nincs nálam, de ígérem önnek, hogy ez összeget legtovább 14 nap alatt átadom.“

„Jó — szól az angol, ön engem nyomasztó szükségből ment ki.“ Hálás leszek.

„Hálát nem várok szóla Kázmér.“ Dunkán megölelte és távozott.

Most egy kissé mélyebben megdölgözött Kázmér gyors ígérteéről. 100 arany nem kevesebb, mint negyedrésze vagyonának. Megcsovála a fejét. Az angol tisztességes kinézésü, — de száz arany — száz arany egy negyed vagyon, s ezt kölcsön adni egy idegennek, az ilyent tán kissé könyelműségnek szokták nevezni. „Ah, mit nekem, gondola tovább, nem fog az engem bántani. És ha talán — — akkor is, ez az első eset életemben, hogy helytelenül cselekedtem, többet nem fog megtörténni.“

Az angol a következő éjjel megint le s fel járkált szobájában, és sirt. „E férfi még szerencsétlenebb mint én — gondolá Kázmér. Bizonyosan nem egy kis pénz veszteségért sir. Pénzének lenni kell.“

Délben az asztalnál Dunkán ur megint nem volt bőbeszédü, mint rendesen, de elég barátságos. Ha hallgatott. vonásaiban volt valami semmitmondás, de mégis valami sötét. Hanem amint beszéd közben ez arcvonások feléledtek, egészen más embernek látszott. Szellemdus, szeretetreméltó férfi volt. Kázmér benső vonalmat érzett iránta. A brit megmaradt kimért és hidegnek. Kázmér gyöngéd és mindent felkeresett, hogy szorakoztassa. Sikertült egy sétára megnyerni.

Igy a mint megokhan bolyonganak, egymáshoz inkább közeledni kezdenek sziveik. Dunkán finom szellemes, tudományos tanult ember. A régi és új világnézletü bölcsék iratai a nemzetek történelmei

és törvényei kedvencz foglalkozásai. Megismerte Dunkán, hogy kicsoda Kázmér; ez pedig megtudá, hogy Dunkán egy szomorú eset miatt hagyta el honi szigetét, s szándéka, hogy a nagy világban kissé körüljárjon. Ha Kázmér elvégezte napi teendőit, Dunkán hozzá jött, puncsot hozatott s a késő éjjelig elbeszélgetett Mornnal.

Az ismert kölcsönről egy szót sem szóltak. Kázmér új ismerősével annyira egygyévált, hogy egy barát értékével felért. Károlinnak is csak róla irt mindenik levelében. A lányban már csaknem vonzalmos részvét kelt fel.

A mint az ígért pénz megjött, bevitte egy este szobájába a britnek. Emez leül, ir egy adós levelet, s ráírja angol házának a címét, s így szól: Ime, — ha néhány hét alatt véletlenül meghalnék, mielőtt adosságomat megadnám; ez esetben tessék e levelet csak Londonba küldeni s e mellett eme másik levelet is, s egy zárt levelet ada át. Ezzel megölelte s meghatottan megcsókola ki őt a szükségben segíté.

Mindkettőre különös jó érzéssel volt ez alkalom, s különös, hogy a válás percében jöttek közelebb egymáshoz. — Valóban mily drága perczek valának ezek — rövid együttlétöknek néhány hetében.

A bucsunál keveset beszéltek mind a ketten szemökben volt elég köny, s ez csepegett le mellökre.

(Folytatása következik.)

15000 ember élén hozta be a diplomát, melynek megvizsgálására kiküldetett bizottmányak Bethlen Miklós is tagja volt. A diplomát aláírták s ez idő óta az Apaffiak fejedelemsége csak árnyék volt. A török Mohácsnál, 1687. augusztus 12-én nagy csatát veszített, Károly lotharingeni herceg 40,000 emberrel jött bé. Apaffival Szebent oda hagyták s Erdély hódolt tartományak volt tekinthető.

Ekkor írta a hatalomtól mellőzött Bethlen Miklós „Moribunda Transilvania ad pedes augusti Imperatoris Leopoldi projecta” című emlékiratát, melyet ismertetni nem lehet czélja a jelen soroknak, elég annyit megjegyezni, hogy az osztrák kormány ebből irányt kapott, de mint Kóváry László megjegyzi, a nélkül, hogy Bethlen hazafiúi óhajtsái teljesedésbe mentek volna.

Nemsokára gróf Caraffa jött be császári biztosul, azon Caraffa, ki Eperjesen annyi véres könnyet ontott. . . A mit akart a hódolati okmány kiállítását keresztül vitte. I. Apaffi 1690. április 15-én meghalt, de az Erdély jogait biztosító diploma kiadása felől még mind hallgattak Bécsben.

Ekkor történt, hogy Tököli Zernyestnél berontott, az elébe állott Teleki a csatában odavesztett, Heisler tábornokot elfogta, elfoglalta Erdélyt, s a fejedelemséget bár rövid időre helyre állította.

Az ifjú fejedelem II. Apaffi Mihály körül levő tanácsosok Keszei Jánost, segélykérés végett Bécsbe küldötték. Isten sugalhatta csak a johazafi Bethlen Miklósnak, hogy ő is felmenjen: gondolva hogy a dolgok jelen állásában a diploma kiadása iránt engedékenyebbek lesznek, s azt kiadva, nem fognak a forradalomba vegyülni Erdélyvel — féltett hazájával — mint hódítmánnyal elbánni. Ha pedig Tököli győz, akkor könnyű lesz hazajönni, és ügyességének sikerült az Erdély alkotmányát megerősítő diplomát nemcsak kiadatni, hanem a Tököli párton levő hazafiaknak is amnestiát szerezni. . .

Lecsillapulván a Tököli-féle viszály, megalkult a gubernium, mely alkalommal Erdélyország kancelláriusának választott tekintetes nemzeti Bethlen Miklós, s grófi czimét 1695-ben nyerte. A milyen boldog volt családi életében, oly sok baj, bosszuság érte a nyilvános életben. A despotát játszó Rabutin mellett levő önállás nélküli tanácsosok ha baj volt mindig ötöt toltak előtérbe. Egy fejjel magaslott ki kortársai közül, s azok közzé az emberek közé tartozott, kiknek mindig igaza van. . .

Erdély alkotmánya csak papiron volt meg, de Magyarországon sem mentek másképp a dolgok az elégtelenség általános volt az országban. Ily körülmények közt emelte fel II. Rákóczy Ferencz a szabadság zászlaját.

A guberniummal Szebenben lefoglalt Bethlen Miklós cancellár, mondja jeles történésünk, Kóvári, látva a vést, mely a hazára fog nehezülni merész gondolatra jött, april folytán „Noé galambja” című emlékiratot írt, melyből a forradalomból kibontakozás programjával azt állítja fel, hogy Erdély eszközöljön magának egy protestáns fejedelmet, annak szárnyai alatt térjen vissza a porta adófizetésibe, a császárral pedig jó szomszedságot tartson mint volt a nemzeti fejedelmek alatt. Nőt pedig a német császári házból legyen köteles venni. Ezen emlékiratát Jánó István görög embertől Bécsbe a protestáns külhatalmak bécsi követének küldé; bár álnév alatt írta és küldte, Bethlent 1703 június 11-én mint forradalmárt Rabutin elfogatta, s 1708. május 1-én Bécsbe vivé, hol fogságban halt el 1716. október 2-án.

K. Weress Sándor.

Torda város polgármestere jelentéséből.

(Folytatás.)

I) Városi vagyonteltár. 1) Ingatlan értéke 168861 frt 24 kr. 2) Értékpapírok kebl 15900 frt. Értékpapírok szegény 2050 frt, összesen: 17950 frt. 3) Kézpénz kölcsönök 4201 frt 57 kr. 4) Javadalmak értéke 463191 frt 74 kr.

5) Elhely. pénzek kebl 8762 frt 49 kr. Szegény-alap 1031 frt 24 kr. Közmunkaalap 1690 frt 89 kr. Ligeti alap 2225 frt 45 kr. Nyugdíj 668 frt 02 kr. Állandó letét 1028 frt 36 kr., összesen: 15409 frt 45 kr. Vagyonteltár főösszege: 669614 frt.

II) Ügyforgalom. 1) Elnöki iktatóba érkezett 74. 2) Tanácsi iktatóba 7447. 3) Rendőri iktatóba 3203. 4) Községi bírósági iktatóba 2161. 5) Árvaszéki iktatóba 800. 6) Kebl pénztári iktatóba 1993. 7) Iparkihágási iktatóba 170. 8) Számvevőhöz 23., összesen: 15877. Ezekből ellátott: 1) Elnökileg 74. 2) tanácsi előadók által 7617. 3) A rendőrség által 3197. 4) A községi bíróság által 2101. 5) Az árvaszék által 800. 6) A kebl pénztár 1993. 7) A számvevő által 21, összesen: 15803. Elintézetlen maradt 74.

Képiseleti ülés tartatott 11. Ezekben ügydarab előadatott 92. Tanácsülés tartatott 60. Ezekben ellátott 4170 ügydarab. Árvaszéki ülés tartatott 54. Ezekben ellátott 800 ügydarab.

III) Közegészségügy. (Népesedési mozgalom.) A lefolyt 1890. év összehasonlítva az 1889-dik évvel, közegészségügyi tekintetben nem mondható oly kedvezőnek, mint az utóbb említett. — Kedvezőtlené tette az év első két hónapját az influenza, — mely nálunk inkább győtrő, mint veszélyes betegség volt, — az ezután következő hat hónapját a gyermekek közt. uralkodó szamarhurut tette járványossá, mely igen sok esetben súlyos volt, részint lefolyásaikban, részint szövődményeiben, részint mint a más kórnak előkészítője; az év utolsó két hónapjában uralkodó vörheny, (skarlat) mint veszélyes és felette ragályos betegség, melynek elfolytása, tovább terjedésének megakadályozása csak a legszigorubb s néha igen nagy akadályokba ütköző óvszabályok alkalmazása mellett volt lehetséges. — Ezekről eltekintve, a többi kóralakok rendes és szokásos jellegtől eltérést nem mutattak: az évszakok időjárás szerint alakultak s különös nagy említésre méltóan nem jelentkeztek.

Az 1890-ik évben élve született és megkereszteltetett: Róm. kath. 14 fiu, 34 leány, össz. 48. Ev. ref. 90 fiu, 108 leány, össz. 198. Unitárius 20 fiu, 23 leány, össz. 43. Lutheránus 1 fiu, össz. 1. Gör. egyesült 41 fiu, 40 leány, össz. 82. Gör. n. egyesült 10 fiu, 9 leány, össz. 19. Izraelita 4 fiu, 4 leány, össz. 8. Született tehát 180 fiu, 218 leány, össz. 398. Törvényes volt 147 fiu, 191 leány, össz. 338. Törvénytelen 33 fiu, 27 leány, összesen 60.

Meghaltak vallás felekezetei szerinti: Róm. kath. 25 férfi, 29 nő, össz. 54. Ev. ref. 76 férfi, 100 nő, össz. 176. Unitárius 15 férfi, 27 nő, össz. 42. Lutheránus 3 férfi, össz. 3. Gör. egyesült 22 férfi, 22 nő, össz. 44. Gör. n. egyesült 12 férfi, 18 nő, össz. 30. Izraelita 6 férfi, 5 nő, össz. 11. Összesen meghalt 159 férfi, 201 női nemhez tartozó egyén, együtt 260. Levonva 16 halva született magzatot, 12 idegent, marad születési többlet 66.

Öngyilkosság 3 esetben történt, 2 akasztás, 1 vízbefulladás következtében.

Védhímlőoltás 215 gyermekben hajtatott végre jó eredménnyel; 6 orvostudor működött 3 gyógytárral.

IV. Tanügy. 1890-ben a tankötelesek száma 1260. Ebből járt iskolába 1035. Nem járt iskolába 225.

Munkakiállítás. Idei kiállításunkat a város által fenntartott óvintézet két nagy termében rendeztük el. — Május 28-ika volt kitűzve a tárgyak átvételére, de az igazgatóság tekintettel az alig lefolyt pünkösztünnepnapokra, kénytelen volt még két nappal megtoldani e határidőt.

Május 31-én szombaton d. u. tartotta meg a szakértőkből álló kiállítási bíráló bizottság vizsgálatát, s ítélte oda, kinek-kinek az illő jutalmat. A bíráló-bizottság tagjai a következők voltak: Velies Ödön, polgármester (az összes bíráló bizottság elnöke), Dr. Wolf Gyula (alelnök), Ferenczi Ferencz (jegyző), az összes képviselt iparágak három csoportba osztatván be, az első csoport:

(bőripari cikkek, csizmadia, cipész, timár, szíjgyártó) szakbizottsági elnöke: Dulló János, jegyzője Bölönyi István; a második csoport: fa- és vasipari cikkek (asztalos, kerekas, lakatos, kovács, nyerges, bádogos) elnöke: Nesselfeld Miklós, jegyzője Huszár Frigyes, míg a harmadik csoport: (vegyes iparcikkek) elnöke Gombos László, jegyzője Vincze Béla volt, Bíráló bizottsági tagokká: Boné József, Gegesi József, Brassányi Ferencz, Kenderesi József, Kovács Ferencz, Elek Lajos, Zalányi István, Némethi József, Ugrai József, Palkó Ferencz, Molnár Péter, Marinka Miklós, Nagy János, Kis Mihály iparosok, Vincze Béla és Huszár Frigyes szaktanítók kérték fel.

E bíráló-bizottság első osztályu jutalomdíjra (2 frt 50 kr.) vagy ennek megfelelő értékű könyv Gelléri M. „A magyaripar úttörői” cz. diszkötésű művére 19 egyént talált érdemesnek (10 egyén pénzt, 9 pedig könyvet nyert); II-ik oszt. jutalomdíjat (1 frt 50 kr.) 28-an kaptak 16 egyén pénzt, kettő pedig könyvet, III. osztályban jutalomdíjban 12 személy részesült, míg IV. osztályu jutalomra 18 találtat méltónak.

Őszintén de szomoruan kell megvallanunk, hogy idei kiállításunk sem mennyiség, sem minőség tekintetében nem felelt meg a hozzáköött várakozásnak, pedig ugy a városi tanács, mint a felügyelő-bizottság s az igazgatóság minden lehető elkövetett arra nézve, hogy jogos reményeket táplálhasson a méltó siker iránt. — Nagyobb érdeklődést, több honfiai buzgalmat fejtsenek ki tisztelt iparos-társak, vetkezzék már egyszer le, ama vétkes közönyösséget, mely megöl betűje minden előhaladásnak!!

De legtisztábban beszélnek e következő számok: Az 188⁶/₁₀, tanévi (első) kiállításon részt vett 42 tanuló, 53 tárggyal, az 188⁷/₁₀, tanévi (második) kiállit. 68 tanuló 118 tárggyal; az 188⁸/₁₀, tanévi (harmadik) kiállításon 99 egyén 188 tárggyal, az idei tanévi kiállításon 95 egyén 148 tárggyal.

(Megjegyzés. Az 188⁸/₁₀, tanévi kiállításon a 99 egyén közül 23 segéd, 54 tárggyal, az idei 95 közül pedig 21 segéd 48 tárggyal jelent meg.)

Hogy a tavalyihoz képest csak ekkora visszaesés mutatkozik, hogy aránylag mégis ekkora siker éretett el, azt főleg a felügyelő-bizottság érdemes elnökének, s a felügyelő-bizottságnak köszönhetjük, kik sem időt, sem fáradságot nem kimélve, minden kitelhető elkövettek a kiállítás sikerülhetésére, emelésére. Nekik köszönhető az, hogy daczára a jelenlegi szükös anyagi körülményeknek, Torda város tanácsa 100 frtot szavazott meg jutalomdíjakra. Az ügy nevében meleg elismerés, forró köszönet érette.

A mi a kiállítás látogatottságát illeti, arról kedvezőbben szólhatunk: reggeli 9 órától déli 1-ig és d. u. 3 órától 6-ig tömeges látogatásoknak örvendhetünk főleg az ifjabb iparosgazdák köréből. Az intelligencia is szép számmal volt képviselve. Adja Isten, hogy a jövő évben fényes legyen a siker, hogy szép haladásról teshessünk jelentést.

(Folytatása köv.)

HIREK.

— A tordai kebelesített polgárok regaléja ügyében folyó hó 13-án értekezet volt, melyen megyénk főispánja gróf Bethlen Géza ő mlga is jelen volt. Ez alkalommal Rédiger Béla elnök jelentést tett Budapesti útjáról s eredménykép bejelentette, hogy az összes regalé-váltás 217.756 frt 50 kr. Ezen összeg kamatjára nézve ugy nyilatkozott pénzügyminiszter ur ő nagyméltosága, hogy azt, mintegy 9798 frt 75 krt kész kiutalni a városi képviselőt beleegyező nyilatkozata beküldése esetére addig is, míg a tőkére nézve előirt tárgyalás a kir. törvényszéknél lejár. Ezen összegből mindenkéltt a kebeles polgárság közmunka kötelezettsége lesz fedezve.

— A ligeti fedett táncz helyiség iránti árlejtés folyó hó 22-én fog megtartatni.

— Tanári beigtatás folyó hó 24-én d. e. 11 órakor lesz az iskola nagytermében ünneplés beigtatása Borbély György gymnasiumi tanárnak,

rendes tanársága alkalmára, ki ekkor egy értekezést fog felolvasni, melynek czime: „A z ujszövetség tropusa — párhuzamban Petőfi némely tropusával.“ A felolvasás nyilvános.

— **Kovács Antal**, alsójárai kir. járásbíró-sági díjnak a tordai kir. járásbíróshoz irnokká neveztetett ki.

— **A tordai kereskedő ifjak gyűlése.**

A tordai kereskedők és kereskedő ifjak betegsegélyező egyesületének választmánya a folyó év április 30-án tartott vál. gyűlést, melyen elnököl: Gombos László elnök, jegyzett: Vajna Ödön titkár; jelen voltak: Dániel József alelnök, Polonyi Sándor, Kovrig János, Sipos Béla, Takáts György, Magyarosi Dániel, Harmath József, Lázár István, Osztiaán Lajos és Barza Zsidmond tagok. — A titkár, pénztárnok és kórodai gondnok a folyó év első negyedéről terjesztették elé jelentéseiket, melyeket a választmány -- miután kedvező eredményeket tüntetett fel, — örvendetesen vett tudomásul. Az elnök is tett jelentést a kórodai beruházások megvizsgálásáról. Azután intézkedések tettek a közgyűlés határozatait illetőleg: választott egy nyilvántartó (Osztiaán Lajos) s alapszabályok kinyomatására vonatkozólag hozatott meg a végleges határozat. Tárgyalta a budapesti kereskedő ifjak társulatának átiratát, melyben egy jubiláris alapítványi összeg adakozása tárgyában kérelmez, de miután ez kitézett czélokban a vidéki kereskedők és ifjak érdeke nem foglaltatik benne, csupán a főváros érdekei, azt egyszerűen tudomásul vette. A titkári jelentés rendén éljenzések közt vétetett tudomásul, hogy Gombos László elnök, az egyesület alapító tagjai sorába lépett 50 frt tagsági díjjal s egyúttal az évi 6 frt rendes díj fizetésére is kötelezte magát. — Gombos László elnök ezen nemes tette csak újabb bizonyítékot nyújt arra néz, hogy mennyire szívén viseli a tordai kereskedők és kereskedő ifjak érdekeit, az egyesület megteremtésében — a szervezkedésnél és azóta folyton — tevékenysége által oroszán részt vett ki magának. Vajha e nemes példa minél több követőre talál. V. Ö.

— **A tordai iparos ifjak önképző- és betegsegélyező egyesülete** 1891. május hó 18-án, kedvezőtlen idő esetében ugyanazon hó 24-én a Szechenyi ligetben saját alaptökéje gyarapítása céljából jótékonyozó tánczvizalmat rendez. Kezdeté 6 óra-kor. Belépti-jegy személyenként 60 kr.

— **A polgári fiu- és leányiskola** május 27-én rendezi tavaszi mulatságát a nagy berekben a szokott helyen és a szokott módon. E családias jellegű majálisra szívesen látja és meghívja a rendezőség az érdeklődőket — ez uttal, minthogy meghívókat nem fog küldeni. — A mulatság zenés tánczszal van egybekötve s az alkalomra vendéglőről és czukrázatról is lesz gondoskodva. Belépti jegy nincs.

— **Tűzoltóink** f. hó 9-én d. u. 3 óraker tartották meg idei első gyakorlatukat a nagy berekben. Ez alkalommal a parancsnokság tagjaitól a fogadalom bevételét, melyet kedélyes ozsona követett. A zeneegyesület egy kivonulásként mint az ozsona folyama alatt több darabot játszott. A tűzoltókat a parancsnokság és 500-an felüli nagy közönség vendégelte meg.

— **Csirkefogó**, másképen. politikus csizmadia lett egy kiszolgált baka Singfalván, Torda-aranyos községében — következőképpen: Jó a katonaság; sok mindent elfed: „but, örömet, fényt, szerelmet;“ de ki kedvesét igazán szerette, gondját, mérgét el nem temethette. Viszont fölfed a katonaság sok drága szellemi és társadalmi elrejtett kincsét. Néven meg nem nevezett bakánknál is megnyiladónak az efféle kincses bányának lappancsai. Hazajövet tud olvasni, írni, — peczkesen járni, — s ha kell kacintani is, szóval sok mindent, mi azelőtt ismeretlen volt előtte. — „Nó, ha maga mindent tud, — szól egy friss szomszédhölgy — hát a csizmadia meg tudja borítani?“ „Meg ám, — felel fiatal encyclopedista, örülve a jövédelenek — s haza viszi a csizmadia és ráborít egy tyukboritót. Sokáig türelmetlenkedik vala a májiszterre a csizmadianságnak az okáért a hölgy; miért nem hozza haza már? vagy nem tudja megvarrni?“ „Meg van szépen borítva — lón a felelet; jere nézd meg, ha nem hiszed; magam úgy sem viszem haza, elég ha elhoztam. Nem tudjuk, vajon énekelte-e aztán a

hölgy: „Oh én megcsalatott...“ csak azt tudjuk, hogy mikor személyesen meggyőződött a csizmadia borítás valóságáról azt tapasztalta, hogy a csirkeborító egy libácskának a lábát fogta meg. —y.

— **Maros-Ludason** április 30-án ismét tűz volt, a Nyerges József utódai istállója égett le. A kár értéke az oda égett 2 darab kincstári lóval 960 frt. Biztosítva semmi sem volt. Ezen kívül az istállóban alvó kocsis menekülése alkalmával annyira össze égett, hogy május 2-án meghalt.

— **A toroczkói** község ház építése annyira haladt, hogy fedél alatt van. Ez lesz a második emeletes ház Toroczkón.

— **A hadsereg és honvédség löszük-segletének** mozgatás esetében leendő fedézése tekintetéből a löszátalozás Tordán május 20-án, Alsó-Szentmihályfalván 21-én, Várfalván 22-én, Bágonyban 23-án, Felvinczen 25-én, Gerenden 26-án, Hadréven 27-én, Maros-Ludason 29-én, Kerelő-Szóspatakon 30-án, Mező-Kapuson június 1-én, Mező-Szengyelben 2-án, Mező-Szakálban 3-án, M.-Sályiban 4-én, M.-Méhésen 5-én, M.-Záhon 6-án, M.-Kookban 8-án, M.-N.-Csányban 9-én, Gyéresen 10-én Ar.-Polyánban 11-én, Turban 12-én, Szent-Lászlón 19-én, Alsó-Járásban 15-én, Toroczkón, 16-án, Alsó-Szolcsván 17-én, Offenbányán 18-án, Topánfalván 13-án, Albákon 20-án tartatik meg.

— **Virág Béla**, budapesti hírlapírótól „Egy év története versekben“ című vaskös kötet jelent meg Budapesten, eleven verseléssel, több helyt csipős gunnyal, de mindig erős hazafias szellemmel. Minthogy alkalmi dolgok vannak benne, nagy időkre nem szólhatunk e költemények általános; noha itt-ott állandó, minden időben örökbecsű dolgok vannak tárgyalva. Legnevezetesebb benne az a politikai színezet, melylyel a német — főleg a bécsi slendrián-ságot állítja pellengére, melyért az osztrákok előbb kitiltották városaikból a könyvet, azután azt is kivitték, hogy lefoglalták. Ez elég különös a sajtószabadságnak 43-ik esztendejében. —y.

— **A budapesti virágkiállításról** vetünk értesítést. E szerint a jury már kiosztotta a díjakat, különösen említendőnek találja levelezőnk azon körülményt, hogy a „magtermelésben“ igen nagy volt a kiállítási verseny s vetélkedtek a magkereskedők, minél tökéletesebbet produkálni s így az első díjat elnyerni. Daczára azonban az erős versenynek, ez alkalommal is, mint amint az már az előző évek kiállításainál történt M a u t h n e r Ödön a József főherceg udvari szállítója nyerte el a legmagasabb kitüntetést: a védnöki érmet, — míg a többi magkiállító csak a harmadik díjazásra lettek méltatva. A ki ismeri a védnöki éremmel kitüntetett eme fővárosi cégét, s látta valaha a gödöllői királyi nyaraló pázsitait vagy megszemlélte az 1885-iki országos kiállítás területén volt pázsitot, vagy végig sétált a főváros gyöngyén, a megragadó Margitszigeten s látta ott azt a zöld bársony — fügyepet, — melyek mindenkinek magvát a Mauthner magkereskedése szolgálta; nem csodálkozhatik, hogy a legmagasabb kitüntetés őt érte; mert e cégnek magtermelése oly magasán áll, hogy hazánkban ma már az erfurti magokat teljesen kiszorította s azt főleg a magvak kitűnősége, az árak olcsósága, a pontos kiszolgálás és elegáns expedíció által érte el M a u t h n e r, kinek jelenlegi kitüntetéséhez a legmelegebben kívánunk szerencsét.

CSARNOK.

A poruljárt kérés.

Rég volt talán igaz sem volt! De régi emberek beszélnek, s így következtetni lehet, hogy mégis igaz az, a mit nemes Vasady István uram — de eadem — felől állitanak: már hogy olyan mester, mint ő kigyelme, nem volt széles e hazában, ki úgy értett volna a lakatos mesterséghez és különböző furfangos instrumentumok csinálásához.

Sokan is emlegették tudományát, de senkisémm emlékezett arra oly titokban és keservesen, mint a 25 mogyorópálcza felhatalmazott osztogatója; nemes nemzetes és vitélő Alparéti és Felső-bagói Bagóy Ábrahám szolgabíró uram tudományának köszönhetette azt, hogy holtá napjáig sánta lábakkal dicsérte az urat.

Az urnak 1830-ik évében történt vala, hogy Szent-királyi és Bacsoni Baczony Mátyás uramnak, ősi vasas ládájából eltűnőnek 1000, mondva ezer rénes forintok. Pedig jól megőrzött helyen vala az ősiláda elhelyezve, s hozzá Bagóy Ábrahám uram is ott pihente vala napi fáradsalmait mellette; az igazak álmát aludva, horkolva jó nagyokat. Nem egyszer tért be ő kigyelme Baczony uram portájára így hivatalos körutjai alkalmával egy kis éjjeli

szállásra és kvaterkára, melyet minden tüzeséggel mellett még tüzesebbé tett Baczony uram holló fűrtű bogár szemü leányának, a kis Sáríkáknak mosolya, — a kiért, illetve: miért, no meg a vasasláda tartalmáért: erősen dobogott Bagóy uram szíve a sujtásos pruszléknak alatta.

Semmiképpen sem tudott kibékülni Baczony uram azon gondolattal, hogy épen akkor mászott el az az ezer rénes forintocská, a mikor Bagóy uram mellette aludta az igazak álmát és a midőn egy újabb „látogatása“ alkalmával még 200 darab arany csikó az ezer rénes után vándorolt, megérett benne a szándék, hogy csuffá teszi azt — bárki fia is legyen — a ki az ő réneseit és aranycsikóit háborgatni merészeli.

Dictum, Factum. — Magához hivatja a híres Vasady uramat.

Látja-e kend Vasady uram azt a vasas ládát?

Ha nem látnám vak volnék!

Tudja-e kend mi van benne?

Majd ha bele nézek!

Pénz van benne, még pedig sok!

Csoda, hogy meg nem dézsmálták eddig.

Az a baj, hogy megtörtént. — Ezer rénes és kétszáz csikó vándorolt ki belőle.

Ühüm!

Tud-e kend valamit?

Azért tanultam, hogy tudjak.

Na hát ha tud, csináljon kend valamit, hogy itt ragadjon, az aki még őket háborgatni merészeli, — kivéve engem és leányomat

Meg lesz nemzetes uram!

Kevés idő mulva beállit Vasady uram egy furfangos szerkezettel Baczony uramhoz, melyet ládába alkalmazva, ha abhoz valaki hozzá nyult — a felavatottakon kívül; — a midőn a nehéz fedelet felakarta volna emelni, két-két pisztoly azonnal elsült és a merénylő lába minden esetekben keresztül lövett.

Nyugodt volt minden, zajtalan és csendes, a nyári nap égető sugara elől, ember és állat egyaránt menedéket keresett, csak egy négy lovas hintó vágat nagy sebessen, míg a faluba érve merész kanyarodással dördül be Baczony uram portájára.

Uram fia, ki az?

Bagóy uram teljes kérési diszben és ciceroneja Doronghy János nagytiszteletű uram, ki is a midőn nem kevés czihelődés után betérének az udvarházba, — ékes mondokában tolmácsolá Bagóy uram érzelmeit, melyek nem valának sem több, sem kevesebb, minthogy Baczony uram a kis Sáríka kezével együtt az ősi vasasláda tartalmát Bagóy uramnak adni ne terheltecsék.

Baczony uram majd kővé meredt a hallottakra. — De mégis eszébe jutván neki az elvándorolt ezer rénes forint és ugyanazon sorsra jutott 200 darab aranya; egy terv fogamzott meg agyában, melynek kiviteléhez szükségesnek látta, legalább egy időre odaigérni leánya kezét.

És ime a leendő rokonok egymás nyakába borulván, csókokkal peesételek a szent frigyét. Majd asztalhoz ülve, ősi szokásként: ivának, gyakran, de annál nagyobbakat.

Be állt az éj. — Csendes minden. Az égboltozat mirriad csillagai fényesen tündöklének s hófehér csikot vont a tej ut, mely állítólag a boldogsághoz vezet.

Az ősi kastélyban mély csend honol. A falu is csendes. Mindenki az igazak álmát alussza, még a falu baktere is csak úgy álmában kiabálja el mondokáját: „tüzre, vízre, vigyázzatok!“

De mi az?

A sötét kastélyban két lövés dördül el. Majd fél óra mulva négy lovas fogat sebes hajtással gördül ki Baczony uram portájáról, kísérve egy gunyos nevetés által.

Reggelre minden rendben van, mintha semmi sem történt volna. Csak úgy délután kezd a hír terjedni szájról-szájra, hogy nemes Bagóy uram lábait az éjjel, valami rablók az országoton keresztül lötték.

Mindeuki elhitte, csak Baczony és Vasady uram nem, Nó meg a kis Sáríka, a ki azért még sem maradott pártában.

Kodra Gyula.

NYILTÉR.

A tordai önkéntes tűzoltó egyesület mindazon t. tagjai, kik f. hó 6-án a házamnál történt tüzesetnél oly önfeláldozva a tűz localizálására közre működtek. Fogadják e helyen is ügybuzgóságukért elismerésem és köszönetem kifejezését. Torda, 1891. május.

Amirus Márton.

Sz. 1801—1891.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tordai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tordai kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Susman Vaszilia effectus végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (a felvinczi kir. járásbíró) területén levő Mohács község határán fekvő a mohácsi 49 sz. tjkvben A + 1—22 rsz. a. foglalt egész ingatlanokra az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a alapján az árverést összesen 643 frt 50 krtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi július hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor Mohács község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 64 frt 85 krt o. é. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1891. évi márczius hó 19-ik napján.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

SOLYMOSI MIKLÓS,
kir. törv.-széki bíró

Sz. 1798—1891.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tordai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tordai kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Bella Nyikuláj végrehajtást szenvedő elleni 115 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (a felvinczi kir. járásbíró) területén levő Mohács község határán fekvő mohácsi 12. sz. tjkvben A + 1—25 rsz. a. foglalt ingatlanokra az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a alapján az árverést összesen 443 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi július hó 7-ik napján d. e. 9 órakor Mohács község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 44 frt o. é. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1891. évi márczius hó 19-ik napján.

A tordai kir. törv.-szék mint telekkönyvi hatóságtól.

SOLYMOSI MIKLÓS,
kir. törv.-széki bíró.

Sz. 1800—1891.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tordai kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Párducz Nikuláj és neje Popa Susána végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (a felvinczi kir. járásbíró) területén levő Mohács község határán fekvő mohácsi 176. sz. tjkvben A + 1—12 rsz. a. foglalt s Párducz Nikulaj és neje Popa Susanna tulajdonát képező ingatlanokra az árverést összesen 470 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi július

hó 7-ik napján d. e. 9 órakor Mohács község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 47 frt o. é. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1890. évi márczius hó 19-ik napján.

A tordai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

SOLYMOSI MIKLÓS,
kir. törv.-széki bíró.

Sz. 1799—1891.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tordai kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Ruzs György végrehajtást szenvedő elleni 196 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (a felvinczi kir. járásbíró) területén levő Mohács község határán fekvő mohácsi 17. sz. tjkvben A + 1—2 rsz. a. foglalt ingatlanokra, melyek Ruzs György tulajdonát képezik, az árverést összesen 545 frt, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi július hó 7-ik napján d. e. 9 órakor Mohács község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 54 frt 50 krt o. é. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1891. évi márczius hó 19-ik napján.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

SOLYMOSI MIKLÓS,
kir. törv.-széki bíró.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy 6 év óta fennálló üzletemet egy

női szabászati teremmel

bővíttem ki, melynek vezetésére egy kitünő képzettségű szabásznőt hoztam, ki is a szabászatot és női ruha készítést több nagy városban gyakorolta és e szakmába teljes jártassággal bír.

Czélom az, hogy igen tisztelt vevőimnek azon előnyt nyújtsam, miszerint nálam vásárolt ruhaszöveteket kívánat szerint, pontos időre felelősség mellett készíttessék el.

Miután a tavaszi és nyári időnyre dúsan láttam el üzletemet a legújabb és divatosabb női ruhaszövetekkel, azon helyzetbe vagyok, hogy a legkényesebb ízléseknek is megfelelhettek.

A ruhák elkészítéséért méltányos olcsó árakat számítok s pontos időre való elkészítéséért és jól állásáért felelek.

Gyászruhák 24 óra alatt elkészíttetnek.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

Ez új vállalatom szives támogatását kérve s magamat becses pártfogásába ajánlva, maradok teljes tisztelettel

2—3)

Sipos Béla.

Sohasem ismétlődik

e ritka

ALKALMI VÉTEL.

Majdnem ingyen.

CSAK! 2 frt 65 kr. CSAK!

Kitünő zsebóra

elegáns lánczczal.

Valamennyi fióküzletem felosztása miatt kénytelen vagyok óriási raktáromon tudadni. Hogy ezt lehetővé tegyem, a mai naptól kezdve eladok

Egy igen finom, jól járó órát

urak, nők és gyermekek számára

2 frt 65 kr. rendkívüli olcsó ár mellett és díjtalanul mellékelek az óra mellé egy divatos lánczot. Megrendelések sorrend szerint gyorsan eszközöltetnek.

Szétküldés utánvétellel.

Első és legnagyobb óra-raktár Pollák Károly czég.

Bécs, 2/3, Novaragasse Nr. 43.

Pompás alkalmi ajándék.

(2 - 10)

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérd. Tordai közönséget értesíteni, miszerint a főtéren

özv. dr. Harmath-féle házban levő

SZABÓ-ÜZLETEMET

ajánlani, melyet úgy rendeztem be, hogy a legmagasabb igényeket is képes vagyok kielégíteni.

Továbbá azt is tudatom, hogy a nálam készült

ruha-öltözetek

a legelső divat szerint lesznek kiállítva, valamint nem csak a divat, hanem a szabás s elkészítéséért felelősséget vállalok. A megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Elvállalok mindennemű tisztítást- és javítást, jutányos árak mellett.

Kegyes pártfogását kérve, maradok

hazafias tisztelettel

KERTÉSZ GYULA,

térli-szabó.

(3—3)

„TORDA ÉS CSALÁDAIRÓL”

KÖVENDI WERESS SÁNDOR

által összeállított mű II-ik kiadása megjelent, kapható szerzőnél,

Kolozsvártt pedig:

HORATSIK JÁNOS

könyvkereskedésében.